

nahije, i on je bio dužan starati se za njegov posao što prije da svrši; ako bi ovaki čovek bio iz daleka, da ne može na obdanicu doći i posao svoj svršiti, on je mogao kod sovjetnika za badava baviti se nekoliko dana, baš da je i konja imao. Često su dolazili bolesni ljudi iz daljnjih nahija da traže u Beogradu lijeka kod ljekara, i po nekoliko nedjelja dana bavili su se u nahijskoj kući kod sovjetnika za badava, samo što su plaćali lekarima za lijekove i liječenje. Ako bi se dogodilo da se čovjek iz kakve nahije za kakvu krivicu kod sovjeta zatvori, sovjetnika njegove nahije odmah su pitali za nj, ko je i kakav je, i on je bio dužan starati se, koliko je moguće, da ga opravda i pusti iz zatvora. Kad je trebalo u kakvu nahiju poslati ljude da što izvide ili urede, valjalo je da među njima bude i sovjetnik one nahije, kao čovjek koji poznaje onu zemlju i ljude".²⁰

Eto kakav je bio prvi srpski sovjet! To je bila prava demokratska ustanova preokrojena u narodnom patrijarhalnom duhu. Kuća gde se narodu deli pravda i odakle se izdaju zapovesti za svu zemlju; u isto vreme kuća, gde narod nalazi sklonište u potrebi i utočište u nevolji - gostijonica i bolnica narodna; narodom izbrana vlast i narodno zastupništvo - sve je to sjedinjeno u jednom organizmu i to sve tako prosto, da se prostije ništa ne može ni zamisliti. To je upravo bila najoriginalnija ustanova u novoj srpskoj državi i po našem svatanju to je bilo najudnesnije za ondašnje prilike.

Dalje kazuje Karadžić: "sovjet je još 1806 g. iz Smedereva razaslao po nahijama kratke naredbe, kako valja suditi, a u Beogradu 1807 g. odredi i po nahijama raspiše, da se u svakoj nahiji postavi pravi sud od tri sudije i jedan pisar; sudije ove birao je narod kao i savjetnike a pisara ako nijesu imali sovjet je bio dužan naći ga i poslati im ... Ovome sudu mogao je čovek tužiti i vojvodu i on je morao doći na sud da se odgovara. Ko ovijem nahijskim sudom nije bio zadovoljan, mogao se tužiti sovjetu. Osim toga sovjet je izdao jednu uredbu, koliko će se plaćati popovima za njihove službe, n.pr. za vjenčanje, krštenje i t.d. Sovjet je na svršetku 1807 god. izdao uredbu i za novce, kako će u zemlji ićš. Po tome je bio odredio da se prodaju turske kuće i ostali miljkovi kako po Beogradu tako i po nahijama. On je davao pod zakup skele i đumruke i primao druge prihode, koji bi se odkuda dogodili, nabavljao je džebanu i ostale vojničke potrebe za cijelu zemlju, njemu su starešine na skupštini o novoj godini predavali račune od razlićnijeh troškova. Po ovome se vidi kako je sovjet u zemlji jednako radio, a i izvan zemlje bio je poznat, ako ne kao najveća vlast a ono jamaćno kao tijelo koje je s Voždom delilo vlast".²¹